

Hænder. Det er et System, som man neppe finder noget Sted ublandet, men som ganske vist i mange Retninger har sin store Fordel, og som man ganske vist maa tillægge en Indflydelse her. Naar der er Tale om Dygtighed, Paalidelighed og Samvittighedsfuldhed er det klart, at det er i den kommunale Kreds og hos de Myndigheder, som repræsenterer den kommunale Kreds, man nærmest faar den personelle Kundskab og den rette Burdering af Personerne repræsenteret. Jeg tror ikke, man nærmest skal holde sig til Sogneraadene; thi Sagen er den, at Nævningekrebsen er større og omfatter mere et enkelt Sogn. Derimod mener jeg, at der kunde være Tale om at lade de enkelte Sogneraad være raadgivende for de større kommunale Raad, som omfatte noget nær det, en Nævningekreds skal være, altsaa som det ærede Medlem for Sors Amts 2den Valgkreds (Alberti) sagde, Amtsraadene og Byraadene. Det er et System, om hvilket jeg paa ingen Maade vil sælde den Dom, at det skulde være forkert. Det tidligere Udloft, som var forelagt fra Regeringens Side, havde en saadan ialtsald ikke med Domstolene tilsat Kommission til at vælge Nævninger, men en fra de kommunale Myndigheder, Amtsraad og Byraad udgaende. Som sagt, det er et System, som man kan finde tilstrækkeligt. Kommissionen har ment at tilføre dette Udvalg en endnu større Fylde af de Egenlæber og Betingslæber, som udkræves til et godt Valg ved at sige: Ved Siden af 2 Medlemmer, som repræsenterer de kommunale Myndigheder, har Udvalget 2 Medlemmer, som repræsenterer Domstolene, Disse 4 danne egentlig Kommissionen, og Regeringen er ikke repræsenteret, men de to Sider af Egenlæberne for et godt Valg ere repræsenterede, dels ved de kommunale Myndigheder, dels ved Domstolene. Tanken, der ligger deri, er fuldstændig Uafhængighed af Regeringen. Men saa have vi en Dpmand. Med Hensyn til denne af Kongen udnævnte Dpmand vil jeg bemærke, at det kan aldrig blive 3 mod 2, naar han er med. Det bliver to Bestanddele, der repræsenterer jævnsides og uafhængige Myndigheder, og en tredje, der repræsenterer Regeringen. Men forøvrigt har Kommissionen ikke tænkt sig, og ligesaa lidt tror jeg, at det vil blive saaledes i Udførelsen, at den af Kongen udnævnte Mand skulde være en Regeringsmedlemmand. Jeg behøver jo dog ikke at minde om, at siden vor frie Forfatnings Indførelse har der været tallose Kommissioner nedsatte for at løse særdeles vigtige Samfundshverv, hvor vi efter vor Forfatnings Natur have sagt: Det er Kongen, der udnævner Kommissionens Formand f. Ex. Formanden i Kommissionen til Hovariets Afløsning og i Kommissionen til Nigtarbejds Afløsning osv. Man har aldrig tænkt sig, at derved fik Administrationen og Regeringen en væsentlig Indflydelse. Det er,

om jeg saa maa sige, en Hønnerfag, og Spørgsmaalet om, hvem det bliver, maa vistnok besvares derhen, at det sjældent vil blive en af Regeringens Embedsmænd, men derimod en anset Mand paa Stedet eller deslige. Jeg tror ikke, at man paa nogen Maade er berettiget til at sige, at man her har villet indstøbe et Element, som kunde repræsenterer den egentlige Administration, og allermindst er man berettiget til at udtale, at denne Kommission vil dele sig i et Flertal paa 3, der repræsenterer Administrationen og Regeringen, og et Mindretal paa 2, som repræsenterer de kommunale Myndigheder.

Hvad angaar de andre Dele af Udloftet, da vil jeg, for at tage det Sidste først, ikke gaa nærmere ind paa det hele Spørgsmaal om Sagsførervæsenets Ordning. Men jeg kan dog ikke undlade her at udtale min Forundring over, at de Præmisser, hvorfra det ærede Medlem for Sors Amts 2den Valgkreds (Alberti) gif ud, førte ham til den Konklusion, som han kom til, thi disse Præmisser, Sagsførerstandens Uafhængighed, Frihed, Hæderlighed osv., ere netop de, som andre Steder og særlig i Eidsrummet efter 1848, da man var stærkt inde i de Lanter, som rørte sig overalt uden om os, førte til Forbringeren om et Sagsførerraad for at stille Sagsførerne uafhængig. Det har derfor ikke funnet Andet end undre mig, at det netop var dette, som førte den ærede Ningsdagsmand til den modsatte Konklusion, og jeg kan ikke tro Andet, end at der i saa Henseende maa være nogen Misforstaaelse tilstede.

Jeg kommer nu endelig til Forslaget om Domsmagten, som er Hovedpunktet, og som væsentlig bestemmer ogsaa, hvorledes den offentlige Anklagemyndighed skal ordnes, og om jeg end antager, at der er Andre, som ville dvæle yderligere udsærlig ved dette Hovedpunkt end jeg, vil jeg dog gjøre opmærksom paa den Hovedbetragtning, som ved Bedømmelsen heraf maa lægges til Grund. Det er et af de Punkter, som, hvad man end vil med Hensyn til Retspleiens Ordning, baade den borgerlige og Strafferetspleien, er aldeles afgjørende for Reformerne. Naar man vil, og det vil Udloftet, gennemføre Mundtlighed som Umiddelbarhed ogsaa ved Bevisførelsen, er det givet, at i Modfatning til vor nuværende Organisation, der stiger opad gennem en Instantsfølge og først afkæver den Bedkommende fra yderligere Retshjælp, naar han er kommen til den høieste Instants — saaledes er jo Reglen — saa maa Kravet her være, at der strax i første Instants skal være en Domstol, ved hvilken den Bedkommende kan flaa sig til Ro. Thi der er Spørgsmaal, som afgjøres endelig ved første Instants, og hvor han udenfor de Undtagelsestilfælde, i hvilke han kan opnaa en Ojtagelse af Sagen, ikke har yderligere Retsmidler. Derfor maa man strax ved første Instants, hvor man ikke kan gjøre Afvigelse af Hensyn til Sagens ringe Værd, fra